

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Talpă Boris,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Balaban Sergiu în numele părții vătămate Crețu Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Crețu Ștefan XX, născut la XX XX XX,
domiciliat în r-nul XX, s. XX.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 02.02.2021 – 25.11.2021;

Instanța de apel: 23.12.2021 – 25.05.2022;

Instanța de recurs: 10.08.2022 – 27.06.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 25 noiembrie 2021, Crețu Ștefan, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, echivalentul a 32500 (treizeci și două mii cinci sute) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că: Crețu Ștefan, în perioada lunii noiembrie - începutul lunii decembrie 2019 data și ora exactă nu a fost stabilită de organul de urmărire penală, având intenția directă de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în locuința cet. Crețu Gheorghe din s. XX, r-nul XXX și pe ascuns a sustras un ciocan rotopercutor de marcă necunoscută la prețul de 7500 lei și un set din 70 de piese de burghiuri din metal de diferite mărimi la prețul de 2000 lei, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 9500 lei.

De către prima instanță, acțiunile inculpatului Crețu Ștefan au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, *“furtul- adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.”*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ticu Ion în numele inculpatului Crețu Ștefan, prin care a solicitat casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Crețu Ștefan să fie achitat din motiv că, fapta nu a fost comisă de inculpat.

În motivarea apelului avocatul a menționat că, prima instanță a preferat unele probe în favoarea altora, indicând și cele care nu au fost cercetate în ședința de judecată, astfel fiind încălcat principiul contradictorialității.

În opinia apărării, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe din care rezultă că, Crețu Ștefan a comis infracțiune de furt.

Susține că, inculpatul nu recunoaște comiterea faptei incriminate și a menționat despre faptul că, partea vătămată intenționat acuză de furt în scopul de a înlătura concurentul care activează în același domeniu.

Menționează că, în parte ce ține de calificarea acțiunilor lui Crețu Ștefan, în baza art. 186 alin.(2) lit. c) Cod penal, instanța de judecată a reținut calificare indicate în rechizitoriu.

Totodată, apărarea nu este de acord cu calificativul “prin pătrundere” din motiv că inculpatul avea acces liber la încăperea, precum și “cauzarea de daune în proporții considerabile” or, partea vătămată nici la etapa urmăririi penale nici în instanța de judecată nu s-a referit la caracterul considerabil al daunei cauzate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, apelul avocatului Ticu Ion în numele inculpatului Crețu Ștefan, a fost admis, sentința casată, cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Crețu Ștefan a fost achitat de învinuirea în baza art. 186 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

5. În motivarea soluției emise, instanța de apel a reținut că toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului. Această reglementare se include în spiritul prezumției nevinovăției datorită faptul că pedepsirea oricărei persoane pentru o faptă penală se poate realiza doar în baza unor informații certe și veridice despre vinovăția ei, neadmițându-i-i presupunerile sau probele afectate de incertitudine. Legiutorul stabilind chiar interpretarea dubiilor în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului. Chiar în cazul aprecierii probelor orice informație, în baza căreia se pot face două sau mai multe concluzii opuse (în sensul apărării sau acuzării) despre aceeași circumstanță arată imposibilitatea punerii acesteia în baza unei sentințe de vinovăție.

Instanța de apel a reținut însăși din declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați atât în cadrul urmăririi penale și în prima instanță, verificate în instanța de apel nu rezultă cu certitudine că anume Crețu Ștefan a comis infracțiune.

Colegiul penal al instanței de apel a menționat că, faptul însușirii bunurilor de către inculpat nu a fost probat nici sub o formă. Versiunea respectivă a fost formulată de către partea acuzării pentru a crea aparent o consecuvitate logică a celor întâmplate, acest fapt este inadmisibil, or acuzarea urmează să-i prezinte probe concludente și pertinente.

În opinia instanței de apel, învinuire poate fi fundamentată inclusiv pe probe indirecte. La caz, acuzatorul de stat indică doar probe indirecte, însă acest fapt nu confirmă vinovăția inculpatului. Mai mult, organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile procesuale în vederea depistării bunurilor sustrate, limitându-se doar la audierea părții vătămate și a martorilor care nu confirmă vinovăția inculpatului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, a declarat în termen recurs ordinar, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța de apel a admis o eroare gravă, de

fapt, care a afectat soluția instanței, astfel solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței.

7. În motivarea recursului, procurorul a menționat că, decizia instanței de apel prin care Crețu Ștefan a fost achitat, este neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu mijlocul probatoriu, adus de către acuzare în sprijinul învinuirii formulate inculpaților, și a ajuns la concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe, fapt ce la caz în opinia acuzării nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Menționează că, achitându-l pe Crețu Ștefan, instanța de apel, nu a luat în considerație toate probele acuzării și nu le-a apreciat la justa lor valoare, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, astfel încălcând prevederile art.101 alin. (1) Cod de procedură penală, conform căruia fiecare proba urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al colaborării lor.

Susține că vinovăția inculpatului Crețu Ștefan în comiterea infracțiunii incriminate și-a găsit confirmare deplină și prin probele cercetate în ședința de judecată și anume: plângere din 30 ianuarie 2020 depusă de Crețu Gheorghe prin care solicită să fie luate măsuri cu Crețu Ștefan (f.d.5); informația telefonică la 112 din 29 ianuarie 2020 prin care a fost relatat că Crețu Ștefan în mod tainic a sustras de la Crețu Gheorghe mai multe bunuri.(f.d.6); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29 ianuarie 2020 (f.d.7-9); planșa ilustrativă anexată la proces-verbal de examinare din 10 februarie 2020 (f.d.11); procesul –verbal de confruntare dintre Crețu Ștefan și Pasat Mihail din 08 mai 2020 f.d.(28-29).

În opinia acuzatorului de stat, din probele anexate la materialele dosarului, care au fost cercetate atât în prima instanță cât și în instanța de apel, declarațiile acestora fiind confirmate prin materialele anexate la cauza penală.

8. Avocatul Sergiu Balaban care acționează în numele părții vătămate Crețu Gheorghe a declarat în termen recurs ordinar, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care apelul să fie respins ca nefondat, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În susținerea cererii de recurs a menționat că, nu pot fi reținute argumentele Colegiului penal, precum că, din declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați atât în cadrul urmăririi penale cât și în prima instanță, verificate în instanța de apel nu rezultă cu certitudine că anume Crețu Ștefan în perioada lunii noiembrie- începutul lunii decembrie 2019 a sustras bunurile de la Crețu Gheorghe și anume un ciocan rotopercutor de marcă necunoscută la prețul de 7500 lei și un set din 70 de piese de burghiuri din metal de diferite mărimi la prețul de 2000 lei.

Prin urmare, prin declarațiile martorului Pasat Mihail se probează că inculpatul la 7-9 decembrie 2019 avea asupra sa un diplomat negru și a urcat cu el

în automobilul său. Respectiv, unica argumentare a instanței de apel este că nu s-a probat conținutul aceluși diplomat.

Consideră că, instanța de apel și-a întemeiat greșit și eronat concluziile de învinuire, care în consecință au condus la achitarea inculpatului.

Astfel, decizia Curții de Apel privind casarea sentinței de condamnare și pronunțarea unei decizii de achitare a fost pronunțată doar ca rezultat al unei constatări, dar nu în baza probelor concludente și pertinente care ar demonstra nevinovăția inculpatului.

Sustine că, instanța de apel a menționat despre hotărârea primei instanțe ca una ilegală, însă nu a argumentat în fapt și în drept care sunt motivele ilegalității hotărârii.

De asemenea, invocă faptul că instanța de apel a comis o eroare, prin faptul că nu a luat în considerare declarațiile martorilor.

9. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul precum și avocatul în interesele părții vătămate își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța de apel a admis o eroare gravă, de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Din esența criticilor aduse de către titularii cererilor de recurs, Colegiul penal constată că dezacordul recurenților se focusează asupra soluției de achitare pronunțată de către instanța de apel, ultimii pledând pentru menținerea sentinței de condamnare.

Verificând materialele cauzei prin prisma argumentelor formulate de recurenți, Colegiul penal reține, că potrivit rechizitoriului, Crețu Ștefan a fost deferit justiției fiind învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – furtul, conform semnelor calificative, *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Potrivit sentinței, prima instanță, l-a recunoscut vinovat pe Crețu Ștefan, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, sentința a fost casată cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța prin care Crețu Ștefan a fost achitat din motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare, Colegiul penal constată că, criticile aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, instanța de recurs menționează că conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Analizând motivele aduse de către recurenți în cererile de recurs ordinar, Colegiul penal lărgit subliniază, că în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu soluția primei instanțe, precum și cu probele prezentate de către procuror, atunci aceasta urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Potrivit rigorilor impuse de prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerente acestora urma să se facă o reapreciere, urmând a fi admise ori respinse ca probe.

Colegiul penal lărgit, reținând prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, reține că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeelelor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Contrar celor enunțate, Colegiul penal lărgit atestă că, deși instanța de apel a criticat soluția primei instanțe, precum și probele acumulate de către organul de urmărire penală în susținerea învinuirii, la rândul său - a omis să descrie în decizia emisă conținutul probelor administrate la dosar, să facă o analiză a fiecărei probe separat, iar apoi să le aprecieze în cumul prin coroborare.

Instanța de recurs constată că, deși instanța de apel a ajuns la concluzia achitării inculpatului de sub învinuirea adusă în baza art.art.186 alin.(2) lit. b), c), Cod penal, în motivarea acestei soluții, instanța s-a limitat doar la descrierea unor probe administrate la cauza penală, fără a le supune aprecierii cu o argumentare detaliată și a le acorda un suport motivat, concluzionând într-o manieră superficială că probatoriu prezentat nu permite a concluziona că fapta a fost comisă de Crețu Ștefan.

În acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel, nu a luat în considerație declarațiile martorului Pasat Mihail, potrivit cărora „...l-a văzut pe Ștefan cum a ieșit din ograda lui Gheorghe cu un diplomat în mână, însă nu a atras atenția ce scria pe el. Concretizează că era un diplomat de culoare neagră pentru careva instrumente și avea dimensiunile de 40 cm pe 50 cm. altceva în acel moment la Ștefan în mână nu a mai văzut. Mai susține că a văzut cum Ștefan a plasat diplomatul în mașină și a plecat...”.

De asemenea, martorul Cojocaru Ion a declarat că, „...după ce s-a aflat despre furtul perforatorului, Ștefan i-a cerut ca să facă declarații false și anume să indice alte date însă nu cele corecte. Astfel, susține că la Crețu Gheorghe a lucrat pe data de 18 decembrie. Or, Crețu i-a cerut ca să declare că în general în luna decembrie nu a lucrat la Crețu Gheorghe...”.

La fel, instanța de apel nu a dat apreciere declarațiilor părții vătămate Crețu Gheorghe, potrivit cărora, „...Pe marginea instrumentului dispărut a fost la poliție și a înțeles că ei au discutat cu Ștefan. Susține că a mers și a discutat cu soția inculpatului, ultima i-a reproșat că l-a amăgit pe Ștefan, concretizând că sunt chit. Din experisia soției inculpatului i-a fost clar că inculpatul a fost cel care i-a sustras bunul pentru că anterior a fost amăgit de fiul său de bani...”.

Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel a motivat insuficient hotărârea adoptată și a dat o apreciere greșită probelor administrate pe caz, or aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. Fiecare probă trebuie apreciată și după

veridicitatea acesteia, care poate fi caracterizată ca o corespundere a datelor de fapt cu realitatea care se probează. Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

În concluzie, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurenți și prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlătore erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Balaban Sergiu în numele părții vătămate Crețu Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, în cauza penală în privința lui **Crețu Ștefan XXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **24 iulie 2023.**

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Talpă Boris